



УДК 582.284:[574+581.52](477)

АГАРИКОЇДНІ ГРИБИ (AGARICOMYCETES, BASIDIOMYCOTA) СФАГНОВИХ БОЛІТ І ЗАБОЛОЧЕНИХ ЛІСІВ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ “СЛОБОЖАНСЬКИЙ”

О. В. Прилуцький

Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна
майдан Свободи, 4, Харків 61022, Україна
e-mail: olegpril12@gmail.com

Оселища з помітною участю сфагнових мохів є вкрай рідкісними у лісостеповій природній зоні України. На території національного природного парку “Слобожанський” (Харківська область, Україна) зосереджено понад 300 боліт, заболочених лісів і торфових озер, у яких сформувалися подібні угруповання. Сфагнові мохи є субстратом для низки спеціалізованих видів агарикоїдних грибів. Окрім того, у місцях свого росту вони істотно впливають на фізико-хімічні параметри середовища, що також стає причиною формування комплексу специфічних видів шапинкових грибів. У ході досліджень на території національного парку було виявлено двадцять шість видів агарикоїдних грибів, що розвивалися серед сфагнових мохів. Лише деякі з них (*Galerina cerina*, *G. paludosa*, *G. sphagnicola*, *Hypholoma elongatum*, *H. udum* та *Tephroclype palustris*) використовують сфагнові мохи як єдиний або основний субстрат. Частину виявлених серед сфагнових мохів видів можна вважати такими, що тяжіють до перезволожених оселищ, та при цьому не використовують мохи як субстрат. Більшість із виявлених видів, вочевидь, не пов’язані зі сфагнами безпосередньо, але толерантні до умов, що формуються у болотах і заболочених лісах за участі цих мохів (зокрема, до кислої реакції середовища). Сімнадцять з-поміж виявлених видів відомі у Харківському Лісостепу лише завдяки знахідкам зі сфагнових боліт і заболочених лісів національного природного парку “Слобожанський”. Це вказує на те, що територія Парку є однією з ключових для підтримання різноманітності агарикоїдних грибів Сходу України.

Ключові слова: агарикоїдні гриби, сфагнові мохи, болота, національний природний парк “Слобожанський”, Україна.

ВСТУП

Національний природний парк “Слобожанський” (далі вживатимемо і скорочену назву – Парк) було створено 2009 р. на території Краснокутського району Харківської області з метою охорони унікального для лісостепової зони природного комплексу – мережі, що складається з понад 300 компактно розташованих заболочених борових знижень з нетиповою для Лісостепу флорою (домінуванням або

значною участю *Sphagnum* spp., *Eriophorum vaginatum* L., *E. angustifolium* Honck., *Potentilla palustris* (L.) Scop., *Drosera rotundifolia* L. та ін.). Відповідно до класифікації біотопів лісової та лісостепової зон України [6], на території борових терас річок Мерли та Мерчик представлені мезотрофні обводнені торфові мочажини і трясовини (тип оселищ D 2.311), мезотрофні сфагнові болота (D 2.312), олігомезотрофні сфагнові болота (D 2.321), заболочені березові ацидофільні ліси (G 1.121) та вільхові заболочені сфагнові ліси (G 1.132). Всі вищенаведені природні комплекси властиві лісовій природній зоні; у Лісостепу вони є вкрай рідкісними, а у Степу зникають зовсім [6; 19]. Це робить особливо актуальними дослідження біоти сфагнових боліт і заболочених лісів національного природного парку “Слобожанський”.

Аґарикоїдні гриби є найбільшою за кількістю видів еколого-морфологічною групою базидієвих грибів, що охоплює значну частину представників порядків Agaricales, Boletales та Russulales класу Agaricomycetes [10; 11; 14]. Аґарикоїдні гриби становлять питому частку різноманіття макроміцетів більшості наземних екосистем завдяки широкому спектру екологічних стратегій і гнучким адаптаціям до різноманітних умов середовища [4; 17]. Яскравим прикладом таких середовищ є оселища з участю сфагнових мохів. Стабільно висока зволоженість, що у певні сезони переходить у перезволоженість, кисла реакція води, а також набір спеціалізованих видів рослин формують тісний комплекс взаємозалежних умов, що визначає специфічність біоти сфагнових боліт, зокрема й шапинкових грибів [5]. Вивченню аґарикоїдних грибів, що розвиваються в оселищах з участю сфагнових мохів, присвячено низку праць [9; 21; 23; 24]. В Україні шапинкові гриби сфагнових боліт вкрай рідко ставали об’єктом спеціальних досліджень [12; 20]. Певні відомості про такі гриби можна знайти у публікаціях, що присвячені мікорізноманітності певних територій чи оглядові окремих таксонів грибів [7; 8; 12; 25]. У цій праці узагальнено інформацію щодо видового складу й оселищних уподобань аґарикоїдних грибів, що були виявлені під час обстежень найбільшої на Сході України мережі борових заболочених знижень з участю сфагнових мохів у національному природному парку “Слобожанський”.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Вивчення аґарикоїдних грибів сфагнових боліт і заболочених лісів національного природного парку “Слобожанський” розпочато у 2009 р. та продовжено у 2012–2013 рр. З використанням маршрутного методу обстежували різні типи заболочених знижень на другій (боровій) терасі р. Мерла та р. Мерчик, у межах Володимирівського відділення Парку; для кожної знахідки визначали географічні координати, тип оселища, можливу субстратну асоційованість з іншими організмами. Схему дослідженої території, а також місця знахідок шапинкових грибів, наведено на рисунку.

За основу для виділення типів оселищ було взято працю “Біотопи лісової та лісостепової зон України” [6], з певним спрощенням і модифікацією з огляду на особливості досліджуваної території. Наприклад, оселища виявлених видів відносили до таких різновидів:

- заболочені береги озер (частково відповідає типові D 2.311) – береги (переважно південні) аренних безстокових мезотрофних озер з подушкою сфагнових та, часом, зелених мохів, *Potentilla palustris* (L.) Scop.; схильні до повного пересихання у посушливий період року;

- заболочені зниження вербові (частково відповідає типові D 2.311) – заболочені аренні депресії з розвиненим покривом сфагнових, часом зелених, мохів, із заростями *Salix* spp.; схильні до повного пересихання у посушливий період року;
- мезотрофні сфагнові болота (частково відповідає типові D 2.312) – аренні болота з заростями *Betula pubescens* Ehrh., розвиненим покривом зі сфагнових мохів, *Carex* spp., *Eriophorum vaginatum*, *E. angustifolium*, *Potentilla palustris*, *Juncus* spp.; схильні до повного або часткового пересихання у посушливий період року;
- олігомезотрофні сфагнові болота (відповідає типові D 2.321) – болота зі щільним покривом сфагнових мохів, часом з пригніченими деревостанами з *Betula pubescens* і *Pinus sylvestris* L., з участю *Drosera rotundifolia*, *Vaccinium myrtillus* L., *Menyanthes trifoliata* L.; ніколи не пересихають повністю;
- заболочені березові та вільхові ліси (відповідає типам G 1.121 та G 1.132) – ліси з фрагментованим покривом сфагнових і зелених мохів, що розвиваються у борових пониженнях, у весняний період частково затоплюються, схильні до часткового пересихання у посушливий період року.

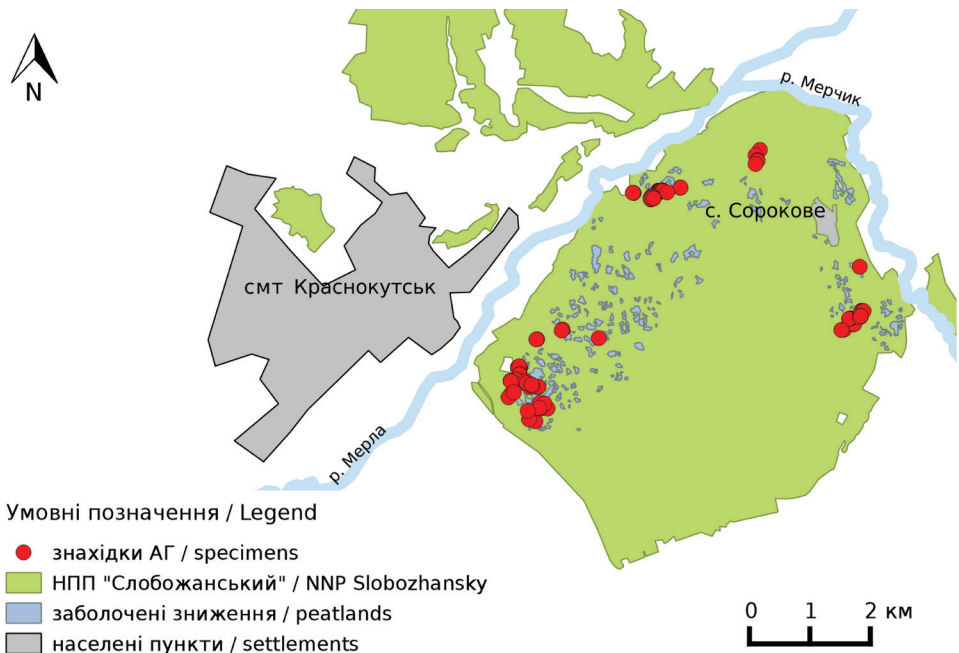


Схема дослідженої території та розміщення знахідок агарикоїдних грибів
Investigated territory scheme and location of findings of agaricoid fungi

Збір та ідентифікацію зразків агарикоїдних грибів проводили відповідно до усталених методик [3; 15; 18]. Зразки інсеровано до мікологічного гербарію Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна СХУ(Мус). Приналежність видів до певних еколого-трофічних груп визначали відповідно до підходів О.Є. Коваленка з доповненнями О.В. Морозової [за: 16].

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ І ЇХНЕ ОБГОВОРЕННЯ

Натепер у національному природному парку "Слобожанський" ми виявили 26 видів аґарикоїдних грибів, що розвивалися серед сфагнових мохів. Перелік цих видів з інформацією про типи оселищ, де їх було виявлено, та ймовірну приналежність до еколого-трофічних груп наведено у таблиці. Сімнадцять з-поміж виявлених видів відомі у Харківському Лісостепу лише за знахідками зі сфагнових боліт і заболочених лісів національного природного парку "Слобожанський".

Розподіл виявлених видів аґарикоїдних грибів за типами оселищ
Distribution of revealed species of agaricoid fungi among habitat types

№	Вид	1	2	3	4	5	6
1	<i>Clitocybe marginella</i> Harmaja				+		St
2	<i>Collybia cirrhata</i> (Schumach.) Quél.				+		Mm
3	<i>Collybia cookei</i> (Bres.) J.D. Arnold				+		Mm
4	<i>Cortinarius violaceus</i> (L.) Gray		+				Mr
5	<i>Galerina cerina</i> A.H. Sm. et Singer		+				M
6	<i>Galerina paludosa</i> (Fr.) Kühner	+	+	+	+		M
7	<i>Galerina sphagnicola</i> (G.F. Atk.) A.H. Sm. et Singer				+		M
8	<i>Gymnopus dryophilus</i> (Bull.) Murrill	+	+	+	+	+	St
9	<i>Hygrocybe cantharellus</i> (Schwein.) Murrill			+	+		M
10	<i>Hygrophoropsis aurantiaca</i> (Wulfen) Maire					+	Mr
11	<i>Hypholoma elongatum</i> (Pers.) Ricken	+					M
12	<i>Hypholoma subericaceum</i> (Fr.) Kühner	+					Hu
13	<i>Hypholoma udum</i> (Pers.) Quél.				+		M
14	<i>Laccaria laccata</i> (Scop.) Cooke	+			+	+	Mr
15	<i>Lactarius camphoratus</i> (Bull.) Fr.				+		Mr
16	<i>Lactarius tabidus</i> Fr.			+		+	Mr
17	<i>Leccinum holopus</i> (Rostk.) Watling				+	+	Mr
18	<i>Mycena epipterygia</i> s.l.					+	St
19	<i>Mycena galericulata</i> (Scop. ex Fr.) S.F. Gray		+		+	+	Le
20	<i>Mycena megaspora</i> Kauffman			+		+	M
21	<i>Paxillus involutus</i> (Batsch) Fr.					+	Mr
22	<i>Rickenella fibula</i> (Bull.) Raitelh.	+					M
23	<i>Strobilurus stephanocystis</i> (Kühner et Romagn. ex Hora) Singer					+	St
24	<i>Suillus bovinus</i> (L.) Roussel			+			Mr
25	<i>Tephroclype palustris</i> (Peck) Donk				+		M
26	<i>Xeromphalina cornui</i> (Quél.) J. Favre					+	M

Примітки: 1 – заболочені береги озер; 2 – заболочені зниження вербові; 3 – мезотрофічні сфагнові болота; 4 – оліго-мезотрофічні сфагнові болота; 5 – заболочені березові та вільхові ацидофільні ліси; 6 – еколого-трофічна група (Le – сапротрофи на деревині, Hu – гумусові сапротрофи, Mr – мікоризні гриби, St – сапротрофи на підстилці, Mm – мікотрофи, M – сапротрофи та паразити на мохах).

Comments: 1 – bog-lake banks; 2 – swampy osier depressions; 3 – mesotrophic peatbogs; 4 – oligo-mesotrophic peatbogs; 5 – swampy birch and alder acidophilic forests; 6 – trophic groups (Le – dead-wood saprotrophs, Hu – soil saprotrophs, Mr – mycorrhizal fungi, St – litter saprotrophs, Mm – mycotrophs, M – saprotrophs and parasites on mosses).

Види агарикоїдних грибів, що були виявлені протягом досліджень сфагнових боліт і заболочених лісів, по-різному пов'язані зі сфагновими мохами. Усі виявлені види за цією ознакою можна поділити на три категорії: види, єдиним або основним субстратом яких є живі або відмерлі сфагнові мохи; види, що віддають перевагу перезволоженим оселищам і не мають безпосереднього субстратного зв'язку зі сфагновими мохами; види-еврибіонти, що активно колонізують різні типи оселищ, у тому числі й сфагнові болота.

До першої категорії з-поміж виявлених видів належать *Galerina cerina*, *G. paludosa*, *G. sphagnicola*, *Hypholoma elongatum*, *H. udum* і *Tephrocycbe palustris*. Ці види, з огляду на їх субстратну спеціалізацію, не трапляються поза межами сфагнових боліт. Варте уваги те, що жоден з-поміж зазначених видів не виявлений у заболочених сфагнових березових і вільхових лісах. Вірогідно, це спричинено слабшою, порівняно з іншими типами болотних оселищ, розвиненістю покриву зі сфагнових мохів, а також його фрагментованістю. З іншого боку, можна припустити, що вузькоспеціалізовані сфагнофіли здатні витримати конкуренцію з іншими видами грибів лише у максимально сприятливих для себе умовах олігомезотрофних і мезотрофних боліт, тоді як у березових і вільхових заболочених лісах поступаються видам із ширшою субстратною спеціалізацією. На підтвердження цього вказує й те, що у заболочених березових і вільхових лісах Парку мікоризні гриби, підстилкові й епіксилльні сапротрофи домінували над бріотрофами як за видовою різноманітністю, так і за рясністю.

Такі види, як *Hygrocybe cantharellus*, *Hypholoma subericaeum*, *Lactarius tabidus*, *Leccinum holopus*, *Mycena megaspora* та *Xeromphalina cornui* також було виявлено лише у місцях інтенсивного розвитку сфагнових мохів. Утім, згідно з літературними даними [1; 2; 15], ці види не пов'язані безпосередньо зі сфагновими мохами та є такими, що розвиваються у сфагнових болотах і заболочених лісах з огляду радше на мікрокліматичні умови останніх.

Частина з виявлених в оселищах з участю сфагнових мохів видів агарикоїдних грибів є, вочевидь, такими, що не пов'язані з перезволоженими оселищами взагалі та зі сфагновими мохами зокрема. Ці види наявні також і у значно сухіших оселищах, що межують із заболоченими сфагновими зниженнями. До цієї категорії можна віднести *Gymnopus dryophilus*, *Hygrophoropsis aurantiaca*, *Laccaria laccata*, *Lactarius camphoratus*, *Mycena epipterygia* s.l., *Mycena galericulata*, *Paxillus involutus*, *Rickenella fibula*, *Strobilurus stephanocystis* та *Suillus bovinus*. Водночас, слід відзначити той факт, що згадані види демонструють толерантність до специфічних факторів середовища, що наявні у сфагнових заболочених зниженнях, у першу чергу до низького значення рН води. Знаковим є той факт, що ці види були виявлені переважно у заболочених березових, вільхових і березово-вільхових сфагнових лісах. Кількість неспецифічних видів шапинкових грибів, виявлених у мезотрофних і олігомезотрофних сфагнових болотах, була помітно меншою.

Види *Clitocybe marginella*, *Collybia cirrhata*, *C. cookei* та *Cortinarius violaceus* на території як національного природного парку "Слобожанський", так і на всій території Харківського Лісостепу також були виявлені лише в оселищах з участю сфагнових мохів. Утім, ми не виявили літературних відомостей на підтвердження того, що ці види віддають перевагу саме таким оселищам, до того ж вони не пов'язані зі сфагновими мохами безпосередніми трофічними зв'язками. Наприклад, *Cl. marginella* є підстилковим сапротрофом, обидва представники роду *Collybia* – мікотрофами, *C. violaceus* – ектомікоризним грибом [15; 25]. Це, а також мала кількість

знахідок, не дає змоги робити обґрунтовані висновки стосовно сфагнофільності зазначених видів в умовах досліджуваної території.

ВИСНОВКИ

За результатами досліджень агарикоїдних грибів сфагнових боліт і заболочених лісів національного природного парку “Слобожанський” можна сформулювати такі висновки:

1. Під час досліджень сфагнових боліт і заболочених лісів Парку було виявлено 26 видів агарикоїдних грибів, з них 17 – уперше для території Харківського Лісостепу.
2. Різні види шапинкових грибів, виявлені у сфагнових болотах і заболочених лісах Парку, різною мірою пов’язані з цими природними комплексами.
3. Шість видів (*Galerina cerina*, *G. paludosa*, *G. sphagnicola*, *Hypholoma elongatum*, *H. udum* і *Tephrocycbe palustris*) можна вважати такими, що нерозривно пов’язані зі сфагновими мохами субстратними зв’язками, 6 видів – такими, що тяжіють до перезволожених оселищ, і 14 видів – такими, що толерантні до умов, які формуються у сфагнових болотах і заболочених лісах.
4. Кількість видів шапинкових грибів, які виявлено на території Харківського Лісостепу виключно у сфагнових болотах і заболочених лісах Парку, вказує на значущість цієї території для збереження різноманіття агарикоїдних грибів на Сході України.

ПОДЯКИ

Автор щиро вдячний співробітникам національного природного парку “Слобожанський”, особливо начальникові відділу науки А. П. Біатову, за всебічне сприяння польовим дослідженням і за безцінний обмін досвідом.

1. Aronsen A. **Mycena PAGE: A key to the Mycenas of Norway** [Internet]. Available from: <http://home.online.no/~araronse/mycenapage/mycenapage.html>
2. Boertmann D. **The genus Hygrocybe**. København: Svampetryk, 1995. 184 p.
3. Bondartsev A.S., Singer R.A. **Manual for collecting of higher basidial fungi for scientific investigation**. Proceedings of the Botanical Institute of USSR Academy of Science. Leningrad, 1950. P. 499–534. (In Russian).
4. Burova L.G. **Macromycetes ecology**. Moscow: Nauka, 1986. 223 p. (In Russian).
5. Denisenkov V.P. **Principles of peat-land science: an educational guidance**. Saint-Peterburg: S-Pb University Publishing, 2000. 224 p. (In Russian).
6. Didukh Y.P., Fitsailo T.V., Korotchenko I.A. et al. **Biотopes of Forest and Forest-Steppe Zones of Ukraine**. Edit.in-chief Y.P. Didukh. Kyiv: LLC MACROS, 2011. 288 p. (In Ukrainian)
7. Dudka I.O., Heluta V.P., Andrianova T.V. et al. **Fungi of the nature reserves and national nature parks of Eastern Ukraine**. Kyiv: Aristay, 2009. 306 p. (In Ukrainian).
8. Dudka I.O., Prydiuk M.P., Holubtsova Yu.I. et al. **Fungi and fungi-like organisms of the National Nature Park “Desniansko-Starohutsky”: the monography**. Sumy: Universytetska Knyga; 2009. 223 p. (In Ukrainian).
9. Golovchenko A.V., Kurakov A.V., Semenova T.A. et al. Abundance, diversity, viability, and factorial ecology of fungi in peatbogs. **Eurasian Soil Sciences**, 2013, 46(1): 74–90.
10. Hawksworth D.L. The magnitude of fungal diversity: the 1.5 million species estimate revisited. **Mycological Research**, 2001; 105(12): 1422–32.
11. Hibbett D.S. A phylogenetic overview of the Agaricomycotina. **Mycologia**, 2006; 98(6): 917–25.

12. *Holubtsova Yu.I., Karpenko K.K.* Fungi of the "Olyne Peat" (Novhorod-Siverske Polissya). **Ukrainian Journal of Botany**, 2005; 62(3): 411–422. (In Ukrainian).
13. *Karpenko K.K.* **Fungi of the protected areas of Sumy district**. Sumy: PP Vinnychenko M.D.; 2009. 356 p. (In Ukrainian)
14. *Kirk P.M., Cannon P.F., Minter D.W.* et al. **Ainsworth & Bisby's Dictionary of the Fungi**. 10th edition. Oxon: CABI; 2008. 785 p.
15. *Knudsen H., Vesterholt J.*(Eds.) **Funga nordica: agaricoid, boletoid, clavarioid, cypheloid and gastroid genera**. Copenhagen: Nordsvamp; 2012. 1085 p.
16. *Malysheva V.F.* **The higher basidiomycetes in forest and grassland communities of Zhiguli**. Moscow, St-Peterburg: KMK Scientific Press; 2008. 239 p. (In Russian)
17. *Misra J.K., Tewari J.P., Deshmukh S.K.* (Eds.). **Systematics and Evolution of Fungi**. New York: CRC Press. 2012. 426 p.
18. *Mueller G.M., Bills G.F., Foster M.S.* (Eds.). **Biodiversity of fungi: inventory and monitoring methods**. Amsterdam; Boston: Elsevier Academic Press. 2004. 777 p.
19. *Onyschenko V.A., Andrijenko T.L.* (Eds.). **Phytodiversity of nature reserves and national nature parks of Ukraine. P.2. National nature parks**. Kyiv: Phytosociocentre; 2012. 580 p. (In Ukrainian).
20. *Prydiuk M.P., Orlov O.O.* Rare basidiomycetes from sphagnum peatlands of Zhytomyr Polissya. **Ukrainian Journal of Botany**, 2003; 60(5): 501–509. (In Ukrainian).
21. *Stasicska M.* Macrofungi of raised and transitional bogs of Pomerania. **Monographiae Botanicae**, 2013; 101: 5–142.
22. *Thormann M.N.* Diversity and function of fungi in peatlands: A carbon cycling perspective. **Canadian Journal of Soil Science**, 2006; 86 (Special Issue): 281–93.
23. *Thormann M.N., Rice A.V.* Fungi from peatlands. **Fungal Diversity**, 2007; 24: 241–99.
24. *Vašutová M., Dvořák D., Beran M.* Rare macromycetes from raised bogs in the Hrubý Jeseník Mts.(Czech Republic). **Czech Mycology**, 2013; 65: 45–67.
25. *Zerova M.Ya., Sosin P.Ye., Rozhenko H.L.* **Keys to Ukrainian Fungi: in 5-th vol. Vol. 5. Basidiomycetes. Issue 2. Boletales, Strobilomycetales, Tricholomatales, Entolomatales, Russulales, Agaricales, Gasteromycetes**. Kyiv: Naukova Dumka; 1979. 566 p. (In Ukrainian).

AGARICS AND BOLETI (AGARICOMYCETES, BASIDIOMYCOTA) OF SPHAGNUM PEATBOGS AND SWAMPY FORESTS OF "SLOBOZHANSKY" NATIONAL NATURAL PARK

O. V. Prylutsky

*V. N. Karazin Kharkiv National University, 4, Svobody Sq., Kharkiv 61022, Ukraine
e-mail: olegpril12@gmail.com*

Habitats with Sphagnum mosses are extremely rare in Forest-Steppe zone of Ukraine. Such habitats there are on the territory of the National Nature Park "Slobozhansky" (Kharkiv region, Ukraine) with more than 300 peatbogs, swampy forests and bog-lakes. Sphagnum mosses are known as substrates for a lot of specialized agarics and boleti species. Sphagnum mosses form unique environmental conditions and consequently a complex of specific agarics and boleti is appear there as well. 26 species of agarics growing among Sphagnum mosses were detected during investigations in the Park. Only part of them (*Galerina cerina*, *G. paludosa*, *G. sphagnicola*, *Hypholoma elongatum*, *H. udum* and *Tephrocybe palustris*) could be considered as closely associated with Sphagnum mosses by substrate links. Some of the detected among mosses species might be related to highly damped habitats, but they were not related with the

mosses. The Majority of the species obviously are not associated with Sphagnum mosses anyway, but are tolerant to conditions made by the mosses (for example acid reaction). Seventeen species of agarics were found in Kharkiv Forest-Steppe only in Sphagnum mosses and swampy forests of the National Nature Park "Slobozhansky". The territory of National Nature Park is one of key territory for support of biodiversity of agarics on the East of Ukraine.

Keywords: agaricoid fungi, sphagnum mosses, peatbogs, National Nature Park "Slobozhansky", Ukraine.

АГАРИКОИДНЫЕ ГРИБЫ (AGARICACEAE, BASIDIOMYCOTA) СФАГНОВЫХ БОЛОТ И ЗАБОЛОЧЕННЫХ ЛЕСОВ НАЦИОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКА "СЛОБОЖАНСКИЙ"

О. В. Прилуцкий

Харьковский национальный университет им. В.Н. Каразина
площадь Свободы, 4, Харьков 61022, Украина
e-mail: olegpril12@gmail.com

Местообитания с заметным участием сфагновых мхов крайне редки в лесостепной зоне Украины. На территории национального природного парка "Слобожанский" (Харьковская область, Украина) сосредоточено более 300 болот, заболоченных лесов и торфяных озёр, в которых сформировались подобные сообщества. Сфагновые мхи являются субстратом для серии специализированных видов агарикоидных грибов. К тому же, в местах своего развития они оказывают существенное влияние на физико-химические параметры среды, что также обуславливает формирование комплекса специфических видов агарикоидных грибов. В ходе исследований на территории национального парка было обнаружено 26 видов агарикоидных грибов, развивавшихся среди сфагновых мхов. Лишь некоторые из них (*Galerina cerina*, *G. paludosa*, *G. sphagnicola*, *Hypholoma elongatum*, *H. udum* и *Tephrocycbe palustris*) используют сфагновые мхи в качестве единственного либо же основного субстрата. Часть из обнаруженных среди сфагновых мхов видов можно охарактеризовать как тяготеющие к местообитаниям с избыточным увлажнением, но не использующие мхи в качестве субстрата. Большинство обнаруженных видов, очевидно, не связаны со сфагновыми мхами непосредственно, однако толерантны к условиям, которые формируются в болотах и заболоченных лесах с участием сфагновых мхов (например, к кислой реакции среды). Семнадцать из выявленных видов известны в Харьковской Лесостепи исключительно благодаря находкам со сфагновых болот и заболоченных лесов национального природного парка "Слобожанский". Это указывает на то, что территория Парка является одной из ключевых для поддержания разнообразия агарикоидных грибов Востока Украины.

Ключевые слова: агарикоидные грибы, сфагновые мхи, болота, национальный природный парк "Слобожанский", Украина.

Одержано: 03.07.2014